

KARIÉRNÍ PLÁNY ZAČÍNAJÍCÍCH AKADEMICKÝCH PRACOVNÍKŮ Z POHLEDU VÝZKUMU

CAREER PLANS OF NOVICE UNIVERSITY TEACHERS: THE RESEARCH PERSPECTIVE

Adriana Wiegerová

Klíčová slova: profesionální kariéra, zaměstnanecká kariéra, učitel, výzkumník, postdoktorand

Key words: professional career, occupational career, teacher, researcher, postdoc

Záměrem výzkumu bylo popsat jednu fázi v kariérním postupu mladých akademických pracovníků – jejich kariérní plány po absolvování doktorského studia a získání pracovní pozice na vysoké škole. Kariérní plány hrají mimořádnou roli v rámci životních plánů člověka. Jsou výsledkem sebehodnocení a úsudku o možnosti dosáhnout konkrétní životní cíle. Výzkum se soustředil jednak na profesní kariérní dráhy, jednak na kariérní plány zaměstnanecké. Konkrétním cílem studie bylo pochopit proces, v němž se absolventi vysokých škol stávají vysokoškolskými učiteli. Tento široký cíl se skládal ze dvou dílčích cílů: 1. Popsat vývojové fáze zaměstnanecké a akademické kariéry začínajících akademických pracovníků; 2. Popsat vnější a vnitřní faktory, jenž determinovaly profesní růst začínajících akademických pracovníků. Výzkumný vzorek tvořilo deset akademických pracovníků zaměstnaných v současnosti na vysokých školách v ČR. Výzkumnou metodou bylo hloubkové individuální interview. Transkripty byly podrobeny otevřenému kódování a získané kódy byly integrovány do významových kategorií na několika úrovních.

Výzkum ukázal, jak mladí akademičtí pracovníci vnímali vysokoškolské zaměstnanecké prostředí, jak se integrovali do jeho systému a jak chápali vlivy a kontexty, jenž je determinovaly v akademickém prostředí i mimo něj. Výzkum taky ukázal, jak se mladí akademičtí pracovníci potýkali s dvojitou rolí v akademické sféře, tj. rolí učitele a výzkumníka, jaká byla jejich kariérní rozhodnutí a jaké přijali cíle na příští léta v zaměstnání. Z výzkumu vyplývá, že jejich profesní kariérní jsou silně determinovány snahou o dosažení zaměstnanecké stability. Zvolený kvalitativní dizajn šetření sice umožnil proniknout hluboko do myšlení participantů výzkumu, ale neumožnil rozsáhlé zobecňování výsledků.

Abstract: The career trajectories of young university teachers have been a relatively frequent research target in North American and Western European countries but an entirely neglected topic of the Czech and Slovak educational research. This paper's ambition is to narrow the gap. The research goal is to describe one aspect of career advancement of young university teachers - their professional plans after their entry to an academic position at a university after completion of their doctoral studies. This qualitative investigation was concentrated on a sample of ten young university teachers currently employed in the Czech universities. The data were gathered through in-depth interviews, sound recordings were converted to written transcripts, and then open- and category coded. The findings show how the young teachers adapted to the workplace environment, how they struggled with the double roles in academia.

Literatura/References:

- Akerlind, G. S. (2003). *Growing and developing as a university teacher — variation in meaning*. *Studies in Higher Education*, 28(4), 375–390.
- Akerlind, G. S. (2007). *Constraints on academics' potential for developing as a teacher*. *Studies in Higher Education*, 32(1), 21–37.
- Davis, G. (2013). *Advising and Supervising Doctoral Students: Lessons I Have Learned*. University of Minnesota. Retrieved from http://misrc/umn.edu/workingpapers/fullpapers/2004/0412_052404.pdf.
- Gardner, S. K. (2007). *"I heard it through the grapevine": Doctoral student socialization in chemistry and history*. *Higher Education*, 54(5), 723–740.
- Jaraim, D., & Kahl, D.H. (2012). *Navigating the doctoral experience: The role of social support in successful degree completion*. *International Journal of Doctoral Studies*, 7, 311–329.
- McAlpine, L., Jazvac-Martek, M., & Hopwood, N. (2009). *Doctoral student experience in Education: Activities and difficulties influencing identity development*. *International Journal for Researcher Development*, 1(1), 97–109.
- Turner, G., & McAlpine, L. (2011). *Doctoral experience as researcher preparation: activities, passion, status*. *International Journal for Researcher Development*, 2(1), 46–60.
- Vekkaila, J., Pyhältö, K., & Lonka, K. (2013). *Experiences of disengagement – A study of doctoral students in the behavioral sciences*. *International Journal of Doctoral Studies*, 8, 61–81.